

КАФЕДРА МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ ТА ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

СИЛАБУС

ФІЛОСОФІЯ МИСТЕЦТВА

Освітній рівень	II (магістерський)	Курс	1
Ступінь освіти	Магістр	Семестр	1
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	ECTS	
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво	Аудиторних годин	32
Освітньо-професійна програма	Сценічне мистецтво	Лекції	32
Статус	Основна	Семінари	-
		Практичні	-
		Самостійна робота	88
		Семестровий контроль	Залік

Інформація про викладача

ПІБ, посада	Смирнова Тетяна Анатоліївна, доктор педагогічних наук, професор кафедри мистецької освіти та гуманітарних дисциплін
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/theory-of-education/Smirnova.pdf
e-mail	Smyrnova.Tetiana@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни «Філософія мистецтва» складено відповідно до освітньо-творчої програми підготовки магістрантів. Силабус укладено відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчання. Силабус визначає обсяги знань, які повинні опанувати магістранти відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Філософія мистецтва», має необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень магістрів.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Філософія мистецтва» є забезпечення професійної компетентності майбутніх професіоналів в освітній галузі «Сценічне мистецтво», систематизація знань, способів і форм професійної діяльності актора, режисера, театрознавця з методології, історії, теорії, практики філософії мистецтва.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми магістранти мають **знати**:

- Сутність і провідні ознаки основних філософсько-естетичних категорій;
- Етапи становлення і розвитку зарубіжної та вітчизняної філософії мистецтва;
- Тенденції, провідні ознаки, ідеї видатних представників зарубіжної та вітчизняної філософсько-естетичної думки згідно усталених періодів її розвитку;
- Особливості естетичної діяльності, естетичної свідомості, їх форми;
- Філософсько-естетичні погляди фундаторів вітчизняної філософії мистецтва;

- Теоретичні основи художньої творчості митця;
- Моделі в контексті онтології мистецтва та специфіки мистецької практики.

Уміти:

- Аналізувати зміст філософсько-естетичних категорій згідно проблем філософії мистецтва;
- Виділяти провідні ознаки, головне у змісті етапів становлення філософсько-естетичної думки;
- Порівнювати за схожістю та відмінністю тенденції, ідеї згідно специфіки філософії мистецтва, створювати структурно-логічні схеми, таблиці;
- Систематизувати зміст основних моделей онтології мистецтва у власних судженнях, підготовлених тезах, відповідях, доповідях на лекціях і наукових конференціях;
- Створювати план відповіді, виявляти провідні, додаткові і допоміжні терміни у змісті лекцій;
- Конструювати мистецько-сценічні проекти, смисли, символи, знаки на підставі інтеграції змісту етапів і періодів вітчизняної та зарубіжної філософії мистецтва;
- Організувати навчальну діяльність студентів, магістрантів на семінарських або лекційних заняттях (робота в групах, конспектування, взаєморецензування, взаємооцінювання);
- Висловлювати аргументовані, змістовні судження стосовно завдань, проблем філософії мистецтва, власного сценічного досвіду;
- Застосовувати набуті знання і відомості щодо історії філософії мистецтва у вищій школі в умовах магістерської практики.

Здобуті знання та уміння забезпечують формування таких **компетентностей**, зокрема:

- **ІК.** Здатність розв'язувати складні теоретичні та практичні задачі і проблеми у галузі сценічного мистецтва або у процесі навчання, що передбачає проведення дослідження та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов та вимог.
- **ЗК1.** Здатність до розуміння та комплексного оцінювання фундаментальних засад й концепцій культурно-мистецьких процесів для усвідомлення соціально-культурної значимості своєї діяльності;
- **ЗК2.** Здатність застосовувати фундаментальні знання у практичних ситуаціях.
- **ЗК10.** Здатність знаходити, опрацьовувати, аналізувати та синтезувати інформації в мистецтвознавчих науках. проводити дослідження на відповідному рівні.
- **СК1.** Здатність до комплексного розв'язання складних професійних проблем в галузі сценічної інноваційної діяльності при глибокому переосмисленні наявних та створенні нових знань та професійної практики.
- **СК6.** Здатність на високому фаховому рівні брати участь у громадських дискусіях, пов'язаних з питаннями історії сценічного мистецтва, його актуального стану та тенденцій його розвитку.
- **СК8.** Здатність планувати та здійснювати наукові дослідження з питань сценічного мистецтва, готувати результати наукових робіт до оприлюднення.
- **СК10.** Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефаківців, зокрема до осіб, які навчаються.

Програмні результати навчання за ОПП

- **ПРН1.** Володіти на високому рівні культурною мислення, здатністю до узагальнення, аналізу і синтезу в професійній діяльності.
- **ПРН3.** Знати філософські аспекти пізнання закономірностей наукової і художньої творчості; основні тенденції розвитку історії культури і мистецтва.

- **ПРН4.** Пояснювати феномен культури, її роль у людській діяльності; роль мистецтва і науки у розвитку цивілізації та пов'язані з ним сучасні та естетичні проблеми.
- **ПРН6.** Розуміти умови формування особистості, її свободи, відповідальності за збереження культурних цінностей, моральних обов'язків людини.
- **ПРН11.** Оцінювати досягнення художньої культури в історичному контексті, здійснювати аргументований критичний аналіз творів сценічного мистецтва, осмислювати тенденції сучасних культурно-мистецьких процесів.
- **ПРН13.** Володіти навичками творчого самостійного мислення і наукового пошуку; нормами професійної культури викладу матеріалу і наукової полеміки.

Перелік тем

Змістовий модуль 1. Історико-теоретичні засади філософії мистецтва

Тема 1. Історія становлення естетики як філософської науки про мистецтво.

Тема 2. Естетична діяльність та її форми.

Тема3. Структура філософсько-мистецької (естетичної) свідомості.

Тема4. Основні філософсько-естетичні категорії.

Тема 5. Естетика як метатеорія мистецтва.

Тема 6. Художній образ, символ, знак в структурі семіології мистецтва.

Заліковий модуль 1.

Змістовий модуль 2. Естетичні теорії та мистецька практика

Тема 7. Мистецтво в структурі життєдіяльності особистості.

Тема 8. Моделі в контексті онтології мистецтва.

Тема 9 . Філософські основи художньої творчості

Тема 10. Філософсько-естетичні теорії і мистецька практика першої половини ХХ століття.

Тема 11. Філософсько-естетичні теорії і мистецька практика другої половини ХХ століття.

Тема 12. Українська естетика та історична традиція.

Заліковий модуль 2.

Форми та технології навчання

Теоретичне лекційне навчання, семінарські і практичні заняття та самостійна робота, есе, презентація

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Viber, Messenger.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для диференційованого заліку	для заліку
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
74–81	C		
64–73	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання

0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань магістрантів:

90-100-A – відмінно: магістрант активно і цілеспрямовано вивчає теоретико-методологічні основи філософії мистецтва, демонструє високий рівень інтегральних, загальних і спеціальних компетентностей, уміння самостійно формулювати, обґрунтовувати, аналізувати і систематизувати зміст основних понять, здатність швидко, продуктивно, нестереотипно вирішувати інтелектуальні, вербальні, практично орієнтовані завдання, здійснювати самостійні презентації, творчі сценічні проекти, наукові дослідження;

82-89-B – добре: магістрант має середній рівень сформованості інтегральних, загальних і спеціальних компетентностей, достатній рівень результатів навчання, виявляє певний інтерес до змісту етапів становлення філософії мистецтва, теоретико-історичної проблематики, вільно володіє середнім обсягом провідних, додаткових і допоміжних понять з теорії естетики та мистецької практики, іноді висловлює самостійні судження, індивідуально-дослідницькі завдання за допомогою викладача.

74-81-C – добре: магістрант виявляє загальні та спеціальні компетентності під керівництвом викладача, демонструє ситуативний інтерес до засвоєння провідних філософсько-естетичних понять, вміє застосовувати у відповідях деякі факти з окремих питань з філософії мистецтва, підбирати стандартні аргументи за допомогою викладача;

64-73-D – задовільно: магістрант демонструє недостатній рівень мотивації до вивчення дисципліни, має багато помилок у відповідях, не здатний аналізувати, виявляти головне, порівнювати за схожістю та відмінністю провідні ознаки, історико-теоретичних відомостей з філософії мистецтва, має початковий рівень сформованості всіх груп компетентностей, низький рівень результатів навчання;

60-63-E – задовільно: магістрант демонструє відсутність мотивації, початковий рівень сформованості спеціальних компетентностей, репродуктивний рівень засвоєння знань, умінь щодо методології, історії, теорії філософії мистецтва, критично низький рівень результатів навчання;

35-59-FX – незадовільно (з можливістю повторного складання): магістрант не виявляє бажання здійснювати комунікацію, аналізувати і систематизувати зміст лекційного матеріалу, засвоїв незначну частину навчального матеріалу;

0-34-F – незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни): магістрант не здатний елементарно розпізнавати окремі поняття, виявляє значну кількість помилок у відповідях.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості магістрантів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь магістрантів у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика курсу

Робота в курсі має відповідати вимогам «Положення ХНУМ імені І.П. Котляревського про академічну доброчесність» <http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat1%8C.pdf> та «Кодексу

Рекомендована література

Основна:

1. Адорно Т. Теорія естетики. Київ : Основи, 2002. 518 с.
2. Горський В.С. Історія української філософії: навч. Посібник. К.: Наукова думка, 2001. С. 79 – 126.
3. Естетика: підручник / за ред. Л. Т. Левчук. Київ: Вища школа, 2010. 431 с.
4. Естетика: навчальний посібник для педагогів / за ред. Т.І.Андрущенко. - К.: «МП Леся», 2014. – 613 с.
5. Естетика: Навч. посіб. / М. П. Колесніков, О. В. Колеснікова, В.О. Лозовой та ін.; За ред. В.О. Лозового. – К.:Юрінком Інтер, 2003. – 208 с. – Бібліогр.: с. 202–205.
6. Мурашкін М. Г. Естетика і символіка : монографія. Дніпро : Монолит, 2020. 238 с.
7. Уварова Т. С. Естетика (для творчих спеціальностей): навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-плюс, 2020. 319 с.

Додаткова:

1. Бойко А.К. Леся Українка. Світоглядно-філософський погляд. К., 2000.154 с.
2. Вовкун В. В. Мистецтво режисури масових видовищ: підручник для здобувачів вищої освіти спеціальності 026 Сценічне мистецтво: друге видання з доповненнями. Київ : НАКККіМ, 2020. 364 с.
3. Кант І. Критика практичного розуму. Пер. з нім. І. Бурковський. К.: Юнівекс, 2004. 239 с.

Інформаційні ресурси:

1. Електронний каталог Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. URL: <http://library.nakkkim.edu.ua/>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Електронна бібліотека – підручники. URL: <http://www.infolibrary.com.ua/> -
4. Державна науково-технічна бібліотека України. URL: <https://dntb.gov.ua/>